

[Løvig Simonsen]

disse våben. En række lande, herunder også europæiske lande samt USA og Sovjet, har imidlertid forbeholdt sig retten til at bruge sådanne våben i gengældelsesøjemed, hvorved der er åbnet mulighed for produktion og oplagring af disse våben. Det er derfor, det er vigtigt, at et forbud mod produktion og oplagring af disse våben gennemføres, så truslen såvel militært som politisk fjernes.

Socialdemokratiet ser derfor positivt på det foreliggende beslutningsforslag, først og fremmest de dele af forslaget, der skal sikre et forbud gennem internationale forhandlinger, idet det er indlysende, at et positivt resultat af sådanne forhandlinger vil fjerne den nuværende trussel. Dette betyder selvsagt ikke, at vi ikke kan foretage andre skridt i den ønskede retning, så vi vil også støtte disse bestræbelser. Men jeg gør opmærksom på, at vi har en lang række afklarende spørgsmål desangående, vi vil stille under det kommende udvalgsarbejde.

Dernæst har jeg et par kritiske kommentarer til beslutningsforslagets bemærkninger.

For det første gøres der meget ud af de kemiske våben, som USA besidder, men forholdsvis lidt ud af de sovjetiske beholdninger. Dette skyldes formentlig den åbenhed, som eksisterer om dette emne i USA, og den tilsvarende lukkethed i Sovjet. Det burde f.eks. have været anført, at også alliancefrie lande er af den opfattelse, at Sovjet besidder disse våben.

For det andet antyder forslagsstillerne, at USA vil bruge disse våben ikke alene som gengældelsesvåben, hvilket der ikke er belæg for, al den stund USA har underskrevet Genèveprotokollen. Det er derfor på sin plads at citere Julian Perry Robinsons indledning til »Biologisk og kemisk Krigsførelse«, Udvikling i 1984:

»Efter en periode i relativ ubemærkethed i 1970'erne er kemisk og biologisk krigsførelse blevet genstand for fornyet opmærksomhed. Grunden hertil er ikke udelukkende som ved tidligere lejligheder den følelsesmæssige appel, som giftgas og bakteriologiske våben har til den offentlige opinion, og dermed den lethed, hvormed emnet indbyder til politisk retorik.«

Denne lethed til politisk retorik er forslagsstillerne desværre faldet for. Jeg beklager, at de er faldet herfor. Sagen havde været bedre tjent foruden.

Lad mig slutte med at sige, at socialdemokratiet ser positivt på forslaget, især på visse dele af forslaget, men jeg understreger, at vi vil vende tilbage med afklarende spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Per Stig Møller (KF):

Danmark er og har altid været imod brug af kemiske og bakteriologiske våben. I 1925 underskrev Danmark Genèveprotokollen, i 1972 tiltrådte vi B-våbenkonventionen, og i teksten vedgår underskriverne, at de vil arbejde for at få alle masseudryddelsesvåben destrueret, ligesom de udtrykker deres overbevisning om, at et forbud mod fremstilling, produktion og oplagring af kemiske og bakteriologiske våben vil fremme den almindelige nedrustning under streng og effektiv international kontrol. Der er således ingen tvivl om, at Danmark arbejder for at få disse forhandlinger fjernet. Det fremgår også af 3. maj-dagsordenen, som gentager den omtalte konvention.

Derfor kunne Danmark sammen med 18 andre vestlige og alliancefrie lande tilsige FNs generalsekretær sin fulde støtte, da denne i FN i 1983 ønskede oplyst, hvem der ville hjælpe ham med at undersøge kommende klager over kemisk krigsførelse. Navnelisten savner desværre ethvert Østblokland. Tværtimod gik Sovjet i 1982 imod forsøget på at få FN til at beskæftige sig med denne sag. Vi har også støttet USAs forslag om at bandlyse disse våben og få dem destrueret, men har også noteret os, at Sovjet ikke ville besøge den militære institution i Utah, der viser, hvordan disse våben kan nedbrydes.

Problemet er, at mens vi i Vesten begrænser disse våben, og mens USA ikke siden 1969 har udvidet arsenalet, selv om man i fjor havde planer om det, som jo altså ikke lykkedes, så har USSR og Østblokken efter alt at dømme udvidet indsatsen på dette område. I 1983 fejrede man ligefrem i Østtyskland 30 års dagen for »den kemiske tjeneste og de kemiske forsvarstropper«, hvilket unægtelig indicerer, at sådanne eksisterer. Og samme år kunne den røde hærs blad også omtale sine »kemiske tropper«, hvilket jo også antyder, at de eksisterer. Der har været mange indicier, som taler for, at kemiske våben i de senere år er blevet bragt i anvendel-